

Věc: M e t o d i k a kontroly masné užitkovosti pro český strakatý skot a fylogeneticky příbuzná kombinovaná plemena

Kontrola masné užitkovosti se provádí:

- 1) staniční metodou
  - a) v odchovných zařízeních plemenných býků
  - b) ve stanicích kontroly výkrmnosti skotu (SKVS)
- 2) neřízeným polním testem

Pro výpočet plemenné hodnoty testovaných býků jsou využívána data získaná staniční metodou a z polního testu. Pro výpočet plemenné hodnoty lze využívat pouze data, která jsou získána v souladu s metodickými pokyny pro odchovná zařízení plemenných býků, stanice kontroly výkrmnosti a polní test.

Vlastní evidence zvířat u všech způsobů kontroly masné užitkovosti (neřízený polní test, odchovná zařízení plemenných býků a stanice kontroly výkrmnosti) musí být v souladu s ústřední evidencí podniku, který spravuje odchovná zařízení.

Metodický pokyn pro stanice kontroly výkrmnosti skotu

Masná užitkovost plemen kombinovaného typu zjišťovaná ve stanicích kontroly výkrmnosti skotu (SKVS), slouží k odhadu plemenných hodnot pro znaky masné užitkovosti na základě hodnot zjištěných u vlastních potomků, pro sledování a hodnocení vývoje plemene a užitkových typů z hlediska výkrmnosti a jatečné hodnoty.

V SKVS jsou dodržovány základní chovatelské podmínky, provozně vyhovující a kapacitně navazující oddělení mléčné výživy, rostlinné výživy a výkrmu, s technologií založené na volném ustájení s poměrem míst u žlabu 1 : 1, s volným přístupem k napáječkám.

Krmná dávka musí umožňovat ad-libitní zkrmování objemných krmiv, zajišťující požadovanou úroveň užitkovosti vyjádřenou průměrným přírůstkem.

Doporučený průměrný přírůstek v testu:

- 150 - 200 dní 1200 g
- 201 – 350 dní 1400 g
- 351 – 420 dní 1600 g
- 420 – 610 dní 1300 g

Hlavní zásady testování masné užitkovosti:

- a) do stanice se zastavují telata – synové jednotlivých otců v počtu minimálně 12 ks ve věku do 4 týdnů (výjimečně do 3 měsíců), ve věkovém rozpětí v turnusové skupině ± 7 dnů, synové každého býka jsou zastoupeni zpravidla ve 3 testovaných turnusech a při sestavování skupin se přihlíží i k vyrovnanosti živé hmotnosti býčků. Minimální počet pro vyhodnocení skupiny jsou 4 ks
- b) po přesunu do stanice jsou býčci ustájeni v příjmovém oddělení mléčné výživy, které slouží současně jako karanténa
- c) do 150 ± 7 dnů věku probíhá předvýkrm býků a krmná dávka v tomto období zajišťuje svým složením průměrný denní přírůstek 950 g
- d) výkrm je ukončen ve stáří 610 ± 10 dní (test: 150 ± 7 dnů - 610 ± 10 dní)
- e) krmná dávka zabezpečuje minimální průměrný denní přírůstek v testu 1300 g.

Při testování masné užitkovosti se zjišťuje:

- a) hmotnost zvířat
  1. při nákupu
  2. na začátku testu - 150 ± 7 dnů
  3. na konci testu - 610 ± 10 dní
  4. při porážce
- b) hodnocení osvalení (1 – 9 bodů) před odsunem na jatky (hodnocení provádí bonitér nebo proškolený pracovník SKVS).
- c) zatřídění podle jakosti (SEUROP)

Evidence v SKVS

- a) seznam nakoupených býčků do SKVS, který vyplňuje oprávněná osoba a předává do ústřední evidence dohodnutým způsobem a v dohodnutých termínech
- b) evidenční karta pro skupinu zvířat nebo adekvátní počítačová evidence, do které se zaznamenávají údaje
  1. označení býka (číslo skupiny, ušní číslo býka, otec býka)
  2. datum nákupu, začátku a ukončení testu, úhynu, nutné porážky, veterinární zákroky
  3. hmotnost při nákupu, při začátku a při ukončení testu
  4. jatečná výtěžnost
  5. zatřídění podle jakosti
- c) sběrný doklad, vyplněný po ukončení testování masné užitkovosti celé skupiny, nebo adekvátní počítačová evidence a odesílaný do konce následujícího měsíce do ústřední evidence.

Výsledky testování masné užitkovosti na SKVS jsou sumarizovány a odesílány ke zpracování čtvrtletně.

Pro výpočet plemenných hodnot býka se použijí údaje o všech zvířatech z kontrolního výkrmu kromě těch, u nichž byl vývin prokazatelně snížen onemocněním a jedinců vyřazených testem extrémních odchylek.

Pro vyhodnocení plemenného býka se použije minimálně 6 potomků, z nichž každý má vrstevníky nejméně po 2 otcích.

Metodický pokyn pro využití údajů neřízeného polního testu

Pro potřeby vyhodnocení dat z polního testu se využívají všechny dostupné údaje o býcích porážených v ČR do věku 30 měsíců na jatkách, která podléhají povinnosti hlášení údajů o klasifikaci JUT v souladu s vyhláškou č. 194/2004 Sb., o způsobu provádění klasifikace jatečně upravených těl jatečných zvířat a platnou legislativou Evropské Unie. V případě dostupnosti lze využít i údaje o upravených jatečných tělech získané v zahraničí.

U zvířat zařazených do genetického hodnocení je stanoven genetický podíl českého strakatého skotu 50 a více procent.

Test začíná dnem narození a je ukončen dnem porážky. Během testu se zjišťují minimálně následující údaje:

- netto přírůstek
- zatřídění dle zmasilosti podle systému SEUROP.

Údaje o klasifikaci, použité pro genetické hodnocení českého strakatého skotu jsou přebírány z databáze Českomoravské společnosti chovatelů, a.s.